

Michel Houellebecq

Csúcson Platform

© Flamnaarion, 2001

Hungarian translation © Tótfalusi Ágnes, 2003

A szállodák csillagozásának rendszere volt a kedvencem; azt jelölte, milyen heves boldogságban van jogunk re ménykedni. Nem voltam boldog, de tiszteltem a boldogságot, és folyamatosan vágyakoztam rá. A Marshall -modell szerint a vásárló racionális individuum, aki arra törekszik, hogy az árért a lehető legnagyobb kielégülést szerezze meg; a Veblen-modell ezzel szemben azt vizsgálja, milyen befolyással bír a csoport az egyén vásárlási hajlandóságára (attól függően, hogy az egyén azonosulni akar a csoporttal, vagy éppen ellenkezőleg, ki akarja vonni magát a hatása alól). A Copeland-modell bemutatja, hogy a vásárlás folyamata a termék/szolgáltatás (közönséges vásárlás, átgondolt vásárlás, speciális vásárlás) függvényében alakul; a Baudrillard-Becker modell szerint viszont fogyasztani annyit tesz, mint jeleket hozni létre. A lelkem mélyén a Marshall-modellhez éreztem magam a legközelebb.

Ezért állandó kapcsolatban áll a művészekkel, a galériásokkal, a művészeti folyóiratok szerkesztőivel; és ezek a kapcsolatok boldoggá teszik, mert igazi szenvedélyt érez a kortárs művészet iránt. Tulajdonképpen én sem utálok: egyáltalán nem érzem magam a szakmaszerűen felfogott festészet, vagy a hagyományos festészeti technikákhoz való visszatérés élharcosának, csupán ragaszkodom a felelős ügyvezető számára előírt visszafogott álláshoz. Az esztétikai vagy politikai kérdések nem az én asztalom; nekem kell sem kialakítani, sem alkalmazni az új elméleti álláspontokat, a világhoz való másféle kapcsolódásokat; körülbelül akkortájt mondtam le erről, amikor a vállam kicsit megroskadt, és az arcom végleg bánatos kifejezést öltött. Rengeteg híressé vált kiállításon, versenyszázon és performanszon vettem részt, ezért biztos állíthatom: a művészet nem képes megváltoztatni az életet. Legalábbis az enyémet nem.

A khmer királyság csúcspontja a XII. századra, az Angkor Vat építésnek idejére tehető. Utána a királyság hanyatlásnak indult, ettől az időszaktól kezdve a burmaiak lettek az ország legfőbb ellenségei. I. Ramathibodi király 1351-ben megalapította Ayutthaya városát. A fia, II. Ramathibodi 1402-ben a pusztulásba vezette az Angkor birodalmat. Ayutthaya város ezután következő uralkodói (szám szerint harminchatan) rengeteg buddhista palotát és templomot építettek. Francia és portugál utazók leírásai szerint a XVI-XVII. században Ayutthaya volt Ázsia legszebb városa. De a burmaiak továbbra is háborúban álltak Thaifölddel, és tizenöt hónapos ostrom után Ayutthaya 1767-ben elesett. A burmaiak kifosztották a várost, beolvasztották az aranszobrokat, és csak romokat hagytak maguk után. Ayutthaya pusztulása után a thai királyság nagyon nyugodt periódusába érkezett. Ettől kezdve Bangkok lett a főváros, ez volt a Rama dinasztia időszakának kezdete. Két

évszázadon keresztül (tulajdonképpen napjainkig), a királyságnak egyetlen súlyosabb külső háborúval sem kellett szembenéznie, nem dúltak benne polgárháborúk és vallásháborúk; és sikerült a gyarmatosítás minden formáját elkerülnie. Nem voltak éhínségek, sem nagyobb járványok. Ilyen körülmények között, amikor a föld termékeny és bőséges termést hoz, amikor a betegségek nem éreztetik a hatalmukat, amikor egy nyugodt vallás terjeszti ki a törvényeit az emberi tudatra, az emberek gyarapodnak és szaporodnak, és általában boldogan élnek. Most már más a helyzet, Thai föld belépett a szabad világba, vagyis a piacgazdaságba. Ot évvel ezelőtt heves gazdasági válság rázta meg az országot, a pénz értéke a felére csökkent, és a legvirágzóbb vállalatok romokban hevernek. Ez volt az első komoly megrázkódtatás, ami kétszáz év óta az országot ért.

Ma már igazán ritka az olyan nő, aki élvezte tud érezni és élvezetet akar adni. Ha az ember elcsábít valakit, akit nem ismer, és lefekszik vele, egy rakás bajt és gondot zúdít a nyakába. Ha figyelembe vesszük, hogy hány unalmas beszélgetést kell elszervezni, mire az ember végre ágyba viheti a nőt, és hogy a nő az ese tek nagy többségében hervasztó szeretőnek bizonyul, aki a gondjaival untat, és állandóan a régi pasijairól beszél, amitől az ember ráadásul úgy érzi, hogy nincs a helyzet magaslatán, és hogy feltétlenül együtt kell tölteni a csajjal legalább az éjszaka hátralévő részét, akkor megérted, hogy a férfiak szívesebben fizetnek egy kisebb összeget, csak hogy elkerüljék ezt a nyüglődést. Amint elérnek egy bizonyos kort, és van elegendő élet tapasztalatuk, inkább elkerülik a szerelmet; egyszerűbb nekik találni, ha kurvákhoz járnak. Persze nem nyugati kurvákhoz, az nem éri meg a fáradságot, mert ők igazi emberi roncsok, ráadásul a férfiaknak év közben nincs is elég idejük, mert túl sokat dolgoznak. Ezért a legtöbb nem is csinál semmit; de vannak olyanok, akik néha-néha befizetik magukat egy kis szexturizmusra. És ez még mindig a jobbik eset; ha valaki elmegy egy kurvához, az mégiscsak azt jelenti, hogy emberi kapcsolatba lép valaki kivel. Sokan vannak olyanok is, akik azt az egyszerű megoldást választják, hogy kiverik maguknak az Internet vagy egy pornófilm előtt. Miután a farka kiköpte a kis váladékát, az ember kellemesen megnyugszik.

- Értem... - mondta Valérie egy kis hallgatás után. - Értem, hogy mit akarsz mondani. És nem gondolod, hogy a nők vagy a férfiak képesek lennének megváltozni?

- Nem, nem hiszem, hogy a dolgok az előnyükre válhatnak. Valószínűleg az fog történni, hogy a nők egyre inkább a férfiakhoz fognak hasonlítani; a nők egyelőre még nagyon fontosnak tartják a csábítást, de a férfiak a lelkük mélyén már szarnak a csábításra, ők inkább csak dugni akarnak. A csábítás csak az olyan férfiakat érdekli, akiknek nincs igazán izgató hivatásuk, sem bármi más, ami érdekelné őket az életben. Ahogy a nők egyre jobban kötődni fognak a hivatásukhoz, a személyes terveikhez, úgy ők is egyszerűbbnek fogják találni, hogy fizessenek egy baszásért, és akkor ők is a szexturizmus felé fordulnak. A nők képesek alkalmazkodni a férfiak világához; néha a nehezükre esik, de azért képesek rá, a történelem bebizonyította.

- Tehát általában véve inkább rosszul fog elsülni a fej lődés.

- Nagyon rosszul fog elsülni - jelentettem ki baljós elégedettséggel

-----

Június végén megrendeztük Bertrand Bredane (fiktív alak. hordo) kiállítását, akit a kezdetektől hevesen támogattam - ezen Marie-Jeanne nagyon elcsodálkozott, egyrészt mert hozzá volt szokva a közömbös engedelmességemhez, másrészt mert őt még lyen feldúlták Bredane művei. Bredane igazából már nem számított „fiatal művésznek”, negyvenhárom éves volt, fizikailag is erősen le volt harcolva - a *Csendőr Saint-Tropezben* alkoholista költőjére hasonlított. Azzal vált hírhedtté, hogy húst rohasztott fiatal lányok bugyi jában, vagy legyeket tenyészített a saját székletében, és a kiállítóteremben szabadon eresztette őket. Soha nem volt valami nagy sikere, nem sikerült bekerülnie a szakmai elitbe, és konokul kitartott a kicsit már idejétmúlt *trash* mellett. Én mégis eredetinek éreztem - bár lehet, hogy ez csak a kudarc eredetisége volt. Meglehetősen labilisnak látszott. A legújabb terve még rosszabb, vagy ha úgy vesszük, még jobb volt az összes előzőnél. Forgatott egy videót arról, hogy mi lesz azoknak a holttestével, akik a tudománynak adományozták a testüket - például beleegyeztek, hogy felboncolják őket az orvos tanhallgatók. A kiállítás megnyitón a közönség közé ve gyűlve, utcai ruhában ott volt néhány orvostanhallgató is, akik időnként az orrunk alá dugtak egy levágott kezét vagy egy szemgolyót, vagyis a közhiedelem szerint az orvostanhallgatókra jellemző rossz vicceket sütöttek el.

Elkövettem azt a hibát, hogy elvittem Valérie-t a ver nisszázsra, pedig halálosan fáradt volt. Nagyon elcsodálkoztam, hogy milyen sokan vannak a megnyitón, köztük több „fontos ember” is: lehet, hogy ez a kiállítás egy kegyelmi időszak kezdetét jelentette Bredane számára? Fél óra múlva Valérie-nek elege lett az egészségből, és megkért, hogy menjünk haza. Ebben a pillanatban egy orvostanhallgató cövekelt le előtte, a tenyerén egy péniszt tartott, a herezacskón még ott voltak a szőrszálak. Valérie undorodva elfordította a fejét, és a kijáráshoz von szolt. Bemenedültünk a Café Beaubourg-ba. Nemsokára Bredane is megjelent két-három lánnyal, akiket én is ismertem, és még néhány emberrel, akik között felismertem a Takarékpénztár művészettámogatási osztályának vezetőjét. Leültek a szomszéd asztalhoz; kénytelen voltam odamenni, és köszönni nekik. Bredane láthatólag megörült nekem, igaz, hogy aznap komoly lökést adtam a karrierjének. A beszélgetés a végtelenbe nyúlt, és Valérie is átült hozzánk. Valaki, már nem tudom kicsoda - valószínűleg maga Bredane - azt ajánlotta, hogy ugorjunk be egy pohár italra a *Bar-bar-ba*. Olyan hülye voltam, hogy beleegyeztem. A legtöbb szexklub, amely megpróbált a programjaiba egy szado-mazo estet beiktatni, megbukott. Ezzel szemben a *Bar bar*, ahol a kezdetektől kizárólag a szado-mazo programokra koncentráltak, de nem kötelezték arra a vendégeket, hogy engedelmeskedjenek a szigorú *dress-code-nak*, a megnyitása óta mindig tele volt. Annak alapján, amit tudok a dolgról, a szado-mazo közeg elég specifikus, olyan emberekből áll, akik nem érdeklődnek a minden napi szexuális tevékenység iránt, ezért irtóznak a klasszikus szexkluboktól.

A bejárat mellett egy ötven év körüli, babaarcú, megbilincselte, felpeckelt szájú nő forgott egy ketrecben. Amikor kicsit alaposabban megnéztem, észrevettem, hogy a lábát fémláncokkal rögzítették a ketrec falához. Csak egy fekete selyemfűző volt rajta, amelyre

rálógtak hatalmas mellei. Az volt a helyi szokás, hogy a gazdája árverésre bocsát egy rabszolgát az este folyamára: nyíl van ő volt az. Nem úgy nézett ki, mint akit túlságosan mulattat a dolog, és észrevettem, hogy összevissza forgolódik, szeretné elrejteni a narancsbőrös fenekét, de hiába, mert a ketrec mind a négy oldalról nyitott volt. Lehet, hogy csak pénzért vállalta, tudtam, hogy az em ber egy-kétezer frankért bérbeadhatja magát rabszolgának egy estére. Az volt az érzésem, hogy kishivatalnok lehet, mondjuk ügyintéző a Társadalombiztosítónál, és azért ment bele, hogy kihúzza valahogy a hónap végéig. Már csak egyetlen szabad asztalt találtunk, az első kínzókamra bejáratánál. Amint leültünk, egy teljesen kopasz, pocakos középvezető ment el előttünk négy kézláb, háromrészes öltönyben. Meztelen seggű, fekete bőrruhás domina vezette pórázon. Amikor mellénk értek, a nő megállt, és ráparancsolt a férfitra, hogy vet közzék félmeztelenre. Ő engedelmeskedett. A nő fém csipeszeket szedett ki a táskájából. A pofának férfi létére kövér és domború melle volt. A nő rácsipentette a csipeszeket hosszú és vörös mellbimbóira, ő pedig el fitorodott a fájdalomtól. A nő újra megrántotta a pórázt: a pofa megint négykézlábra ereszkedett, és nehéz keskeny követte a nőt; a hasa ráncai ólomszínűen remegtek a tompított fényben.

Én whiskyt rendeltem, Valérie narancslevet. Makacsul az asztalra szegezte a tekintetét, nem nézte meg, mi zajlik körülöttünk, és egyáltalán nem vett részt a beszélgetésben. Marjorie és Géraldine, a két lány a Szobrászati Bizottságból viszont nagy izgalomba jött.

-Állati jó kis este ez, állati jó... -morogta Bredane el keseredetten.

Utána elmesélte, hogy látott már olyat is, hogy a venődégek tüket szúrtak a herezacskójukba és a makkjukba. Egyszer azt is látta, hogy egy domina letépte a rabszolgája

körmét egy harapófogóval
Valérie iszonyodva megremegett.

- Szerintem ez az egész szörnyen undorító - mondta, mert már képtelen volt tovább hallgatni.

- Miért lenne undorító? - csattant fel Géraldine. - Mivel a résztvevők szabadon beleegyeznek a dologba, nem látom, hol a probléma. Ez egy szerződés, és kész.

- Nem hiszem, hogy szabadon bele lehetne egyezni a megaláztatásba és a szenvedésbe. És még ha erről lenne is szó, a szememben ez még nem elegendő ok.

Valérie igazán ideges lett, és egy pillanatig azon gondolkodtam, ne tereljem-e a beszélgetést az izraeli-palestini konfliktusra, azután rájöttem, hogy le se szarom ezeket a lányoknak a véleményét; és ha nem hívnak fel többé, akkor legalább kevesebb lesz a munkám.

- Engem is undorítanak ezek az emberek - jegyeztem meg. - És te is undorítasz - fűztem hozzá halkán. Géraldine nem hallotta meg, vagy úgy tett, mintha nem hallaná.

- Ha én nagykorú vagyok, beleegyzem, és arra vágyom, hogy szenvedjek, és feltárjam a szexualitásom mazochista oldalát, nem tudom, miféle elv nevében lehetne engem ebben megakadályozni. Végül is demokráciában élünk!

Ő is ideges volt, és tudtam, hogy mindjárt az emberi jogokról kezd beszélni. A „demokrácia” szónál Bredane undorral ránézett, majd Valérie-hez fordult:

- Igaza van - mondta komoran -, ez az egész abszolút undorító. Amikor látom, hogy valaki eltűri, hogy ha rapófogóval letépják egy körmét, utána rászarjanak, sőt még meg is

eszi a kízója széketét, elfog az undor. Viszont engem éppen az emberi lény undorító oldala érdekel. Valérie néhány perc múlva fájdalmasan megkérdezte:

- Miért?

- Nem tudom - felelte Bredane egyszerűen. - Nem hiszem, hogy van az emberben egy elátkozott rész, mert nem hiszek az átok semmilyen formájában. Egyébként az áldás semmilyen formájában sem hiszek. De az az ér zésem, hogy amikor a szenvedéshez és a kegyetlenség hez, az uralomhoz és az alávetettséghez közelítünk, a lé nyeket érintjük, a szexualitás bensőséges természetét. Nem így gondolja?

Ezt a kérdést már nekem címezte. Nem, nem így gondoltam. A kegyetlenség nagyon régóta jelen van az emberi társadalmakban, már a legprimitívebb társadal maknál is találkozunk vele: az első klánharcoknál a győztesek gondosan ügyeltek arra, hogy életben hagy janak néhány foglyot, és később elviselhetetlen kízná soknak vetették alá őket. Ez a tendencia állandóan és megbízhatóan ismétlődött a történelem folyamán, és érintetlenül megvan napjainkban is: amint egy polgár háború vagy egy külső háború felszabadítja a harcoló feleket az elfogadott erkölcsi tilalmak alól - és ez nem függ sem fajtól, sem populációtól, sem kultúrától - mindig akadnak olyan emberi lények, akik átadják ma gukat a barbárság és a gyilkolás örömének. Ez a jelen ség többször és vitathatatlanul beigazolódott, de soha semmi köze sem volt - az ugyanolyan ősi, és ugyan olyan erős - szexuális gyönyör kereséséhez. Szóval mindent összevéve nem értettem egyet Bredane-nal; de nagyon jól tudtam, hogy mint általában, most is hiába való lenne a vita.

Bredane felhajtotta a sörét, majd kijelentette:

- Gyerünk, nézzünk körül. Bementünk az első kízókamrába. Vakolatlan falú, boltíves pince volt. Komor orgonazene szólt, amelyből időnként kihallatszott a halálraitéltek üvöltése. A basszus különlegesen hangosan szólt, mindenhol vörös szpotlámpák égtek, maszkok és kízószerszámok lógtak a fa lakon, a felszerelés nyilván egy vagyonba kerülhetett. Az alkóvban egy kopasz, szinte csontvázszerű pofa lógott egy fa szerkezetben, körülbelül fél méterrel a föld felett, a karját a plafonról lógó bilincsek tartották. Egy csizmás, kesztyűs, fekete bőrbe öltözött domina sétált körülötte, finomszálú korbács volt a kezében, a szőrszálak végén szikrázó kövek villogtak. Először hosszan korbácsolta a férfi fenekét, nagy, határozott ütésekkel; a férfi, aki ve lünk szembe volt fordulva, fájdalmasan üvöltött. Kis csoport állt a körül.

- Már a második szinten járhat - súgta a fülembre Bre dane. - Az első szint kritériuma, hogy megállnak az első vérnél.

A férfi farka és herezacskója hosszan és formátlanul lógott a levegőben. A domina körülötte járkált; kotorá szott az övén lógó kis tasakban, kivett néhány kampót, amiket belemélyesztett a férfi herezacskójába; kis vér gyöngyözött a helyükön. Azután elkezdte korbácsolni a férfi nemi szerveit. Határeset volt: ha a korbács valamelyik szála beleakad egy horogba, beszakadhat a herezacskó fala. Valérie elfordította a fejét, és hozzámsimult.

- Menjünk, menjünk! - könyörgött. - Majd később el magyarázom.

Visszamentünk a bárba; a többieket annyira lenyűgöz te a látvány, hogy egyáltalán nem figyeltek ránk.

- Ismerem azt a lányt, aki a férfit korbácsolta - mond ta Valérie halkán. - Csak egyszer

láttam életemben, de biztos vagyok benne, hogy ő az. Audry, Jean-Yves fele sége.

Azonnal hazamentünk. A taxiban Valérie meg sem moccan, teljesen kimerült. A liftben is hallgatott, amíg be nem léptünk a lakásba. Csak miután az ajtó becsukódott, akkor fordult hozzám:

-Michel, nem találsz túl konvencionálisnak?

- Nem, én is undorodom az ilyesmitől.

- Azt értem, hogy léteznek hóhérok: undorodom tőlük, és tudom, hogy vannak emberek, akik abban lelik örömüket, hogy kínozzák a másik embert; de azt már képtelen vagyok felfogni, hogy létezik olyan emberi lény, aki jobban szereti a szenvedést a gyönyörnél. Nem tudom, talán át kellene őket nevelni, szeretni kellene őket, megtanítani a gyönyörre.

Megvontam a vállamat, mintegy jelezve, hogy a téma meghaladja a kompetenciámat - mint mostanában szin te minden, ami az életemben bekövetkezett. Az emberek sok mindent csinálnak, sok mindent képesek elcsinálni, de mindezekből nem vontam le semmilyen általános következtetést, egyszerűen nem láttam értelmét. Csendben levetkőztem. Valérie bebújt mellém az ágyba. Éreztem, hogy még mindig feszült, hogy nem hagyja nyugodni a téma.

- Az az egészben a legijesztőbb - folytatta -, hogy nincs köztük testi érintkezés. Mindenki kesztyűt visel és eszközöket használ. Soha nem érintkezik a bőr a bőrrel, nem csókolják, érintik vagy simogatják meg egymást. A szememben ez pontosan a szexualitás ellentéte.

Igaza volt, de azt gondoltam, hogy a szado-mazo hívei a dologban nyilván a szex apoteózisát, letisztult, végső formáját látják. Mindenki egyedül van, bezárva a saját bőrébe, és teljesen átadja magát annak az érzésnek, hogy egyedülálló; így is lehet nézni a dolgokat. Az minden esetre biztos, hogy egyre divatosabbak lettek az efféle helyek. Nagyon jól el tudtam képzelni, hogy az olyan lányok, mint Marjorie vagy Géraldine eljárnak ilyen helyekre, míg azt egyáltalán nem tudtam elképzelni, hogy elengedetten átadják magukat egy behatolásnak vagy bármiféle szexuális kapcsolatnak.

- Azt hiszem, az egész egyszerűbb, mint elsőre gondolnánk - mondtam. - Létezik azoknak az embereknek a szexualitása, akik szeretik egymást, és azoké, akik nem. Amikor nem lehetséges többé azonosulni a másikkal, nem marad más érintkezési forma, mint a szenvedés.

És a kegyetlenség.

Valérie hozzám simult.

- Furcsa világban élünk - mondta.

Bizonyos értelemben ártatlan maradt, az emberi valóságtól megvédte az örült munkabeosztása, ami miatt alig maradt ideje, hogy bevásároljon, pihenjen, gondolkodjék. Hozzátette: - Nem szeretem ezt a világot. -----

- Hallottad, mi történt Marylise-zel?

-Marylise Le Francois-val? Nem, még nem találkoztam vele. Beteg?

- Nem, nem beteg. Három napig nyugtatózták a kór házban, de nem beteg. Megverték és megerősítették múlt kedden a metróban, amikor munkából ment hazafelé.

Marylise a következő hétfőn újra munkába állt. Nyilvánvalóan súlyos sokk érte; a mozdulatai lelassultak, gépiesek váltak. Könnyedén, túl könnyedén mesélte el a történetet, kicsit természetellenes volt az egész: a hangja semleges volt, az arca kifejezéstelen és

merev, mintha egy tanúvallomást ismételné. Amikor 22 óra 20 perc kor hazaindult a munkából, elhatározta, hogy eléri a 22 óra 21-es metrót, így gyorsabban hazaér, mintha taxira várna. A kocsiban háromnegyedrészét üres volt. A négy fős kocsi odament hozzá, és azonnal beledobták. Úgy látta, hogy a karibi térségből származnak. Megpróbált beszélgetni, tréfálkozni velük; cserébe két olyan pofont kapott, hogy majdnem elájult. Utána rávetették magukat, és ketten a földhöz szorították. Az összes testnyílásán durván megerősítették. Valahányszor sikoltani akart, alól levágták, vagy újra felpofozták. Sokáig tartott a dolog, a metrón közben többször is megállt; az utasok kiszálltak, és óvatosan átszálltak egy másik kocsiba. Miután azok az alakok mind megerősítették, elkezdtek pocskondiázni, kurvának és gecitartálynak nevezték. A végén már senki sem volt a kocsiban rajtuk kívül. Rászartak és rápisáltak, és berugdosták az ülések alá, majd nyugodtan leszálltak a végállomáson, a Gare de Lyonnál. Két perc múlva felszálltak az első utasok, értesítették a rendőrokat, akik szinte azonnal megjelentek. A felügyelő nem volt túlságosan meglepve; azt mondta, hogy Marylise-nek még viszonylag szerencséje volt. Előfordul, hogy miután a pofák használták a lányt, szögesszerű nyomokat a vaginájába vagy az ánuszába. Ez a metróvonal veszélyesnek számít.

Az Aurore-nál újabb körlevélben figyelmeztették az alkalmazottakat a szokásos óvatossági rendszabályok betartására, és felhívták a figyelmüket, hogy taxik állnak a rendelkezésükre, ha sokáig kell dolgozniuk, és a viteldíjat a vállalat fizeti. A vállalat épületeit és parkolóit őrző biztonsági egységeket megerősítették.

Aznap este Jean-Yves hazavitte Valérie-t, mert Valérie kocsija éppen a szerelőnél volt. Mielőtt kiléptek az irodából, Jean-Yves az ablakhoz lépett, és rövid pillanattal vetett a családi házak, kereskedelmi központok, kis kereskedések és toronyépületek kaotikus tájképére. Távol, a horizonton, a légszennyeződés különös mályvaszí nűre és zöldre festette a napnyugtát.

- Érdekes - mondta -, itt vagyunk, az épület belsejében, mint a nagyon jól táplált állatok. És ott kint kószálnak a ragadozók, és élnek a dzsungel vad életét. Voltam egyszer São-Paulóban. Az már nem is város, csak egy városi terület, amely egészen a látóhatárig terjed a fákkal, a hatalmas irodaépületeivel és az állig felfegyverzett örökkel körülvett luxusrezidenciáival. Több mint húszmillió lakosa van, akik közül sokan úgy születnek, élnek és halnak, hogy soha nem lépték át a területük határait. Az utcák veszélyesek, és még akkor is fegyvert foghatnak az emberre egy piros lámpánál, ha autóval van, vagy motoros bandák vehetik üldözőbe: egyes bandáknak gépfegyverük, rakétavetőjük is van. Az üzletemberek vagy a gazdagok szinte kizárólag heli kopterrel közlekednek; szinte mindenütt vannak leszállóhelyek, a banképületek vagy az üzletházak tetején. A talaj szintjét meghagyják a szegényeknek és a gengsztereknek.

Amikor rákanyarodtak a Déli autópályára, halkán hozzátette:

- Nem is tudom. Egyre kevésbé tudom, hogy van-e értelme annak a világnak, amit építünk.

Néhány nappal később Jean-Yves megállt az avenue Choisy-i ház előtt, rágyújtott, és rövid hallgatás után Valérie felé fordult:

- Nagy gondban vagyok Marylise miatt. Az orvosok azt mondták, hogy újra dolgozhat, és bizonyos értelemben normális is, mert például nincsenek rohamai. De nem kezdeményez semmit, olyan, mintha meg lenne bénulva. Valahányszor függőben marad egy döntés, odajön hozzám, és megtárgyalja velem. Ha nem vagyok ott, képes órákig várni rám, és közben a kisujját sem mozdítja. Egy kommunikációs igazgató esetében ez tarthatatlan; ez nem lehet így tovább.

- Ki fogod rúgni?

Jean-Yves elnyomta a cigarettát, kibámult az utcára, és görcsösen szorongatta a volánt. Amúgy is egyre feszültebbnek, üzöttebbnek látszott. Valérie észrevette, hogy foltos öltönyökben jár.

- Nem tudom - sóhajtott végül Jean-Yves nehézke sen. - Még sohasem kellett ilyesmit csinálnom. Nem, nem rúgom ki, az túl nagy szemétség lenne; de kell neki keresnem egy másik helyet, ahol kevesebb dőn tést kell hoznia, és kevesebb emberrel kell kapcsolatban lennie. Ráadásul azóta, amióta az a dolog történt vele, hajlamos rá, hogy rasszista megjegyzéseket tegyen. Ez normális, teljesen érthető, de a turizmusban tarthatatlan. A szórólapokon és a katalógusokban, és mindenben, ami a kommunikáció körébe tartozik, a helyi lakosokat úgy kell bemutatni mint kedves, vendégszerető, nyitott embereket. Ez egyszerűen szakmai minimum.

- Nekem sincs róla fogalmam se, de nem is ez a kérdés, semmire sem megyünk, ha most elkezdjük keresgélni a jelenség okait. Történnie kellett valaminek, hogy a nyugatiak nem tudnak többé lefeküdni egymással; magyarázhatjuk önimádattal, túlfejlett öntudattal vagy teljesítménykultusszal, de ez tökmindegy. Az mindenesetre tény, hogy a nyugati emberek úgy huszonöt-harmincéves koruktól kezdve már képtelenek új szexuális kapcsolatokat létesíteni; pedig még mindig vágnak rá, mert ez az igény csak nagyon lassan enyészik el. És folyamatos hiányállapotban telik el még harminc év az életükből, gyakorlatilag az egész felnőttkoruk.

Amikor az ember már át van itatva alkohollal, de még nem részegedett le teljesen, néha különlegesen tisztánlátó pillanatai vannak. Társadalmi tény, hogy nyugaton lassan elszorvad a szexualitás, hogy ez tömegjelenség, és hiába is próbálnánk ezzel vagy azzal az individuális pszichológiai tényezővel magyarázni; de amikor Jean-Yvesre néztem, hirtelen rájöttem, hogy tökéletes illusztrációja az elméletemnek, és ez nagyon kínos volt. Nem egyszerűen nem baszott többé, mert nem maradt ideje, hogy próbálkozzék vele, hanem ami még ijesztőbb: maga is érezte, hogy ez a veszteség már a csontjaiba ivódott, és hogy árad belőle a halál szaga.

- Pedig úgy hallottam - szólalt meg hosszú tétovázás után -, hogy a párcserés szexkluboknak nagy sikere van.

- Nem, éppen hogy egyre rosszabbul mennek. Sok ilyen klub nyílik, de szinte azonnal be is zárnak, mert nincsenek vendégeik. Valójában csak két párcserés szexklub maradt talpon Párizsban, a *Chris et Manu* és a *2+2*, és ezek is csak szombat este vannak tele: egy tízmilliós agglomerációs körzethez képest kicsit kevés. Mindenesetre jóval kevesebb, mint a

kilencvenes évek elején volt. A párcsereklub hálózat rokonszenves forma, de egyre jobban kimegy a divatból, mert az embereknek nincs már kedvük csereberélni egymással. A csere nem felel meg a modern ember lelkialkatának. Szerintem a párcserének körülbelül annyi esélye van ma a fennmaradásra, mint az autóstopnak volt a hetvenes évek elején. Az egyetlen dolog, ami valamennyire kielégíti a modern igényeket, az a szado-mazo.

Valérie rémülten bámult rám, sőt jól bokán is rúgott. Nem értettem, mi baja van, és kellett egy kis idő, mire leesett: nem, persze hogy nem fogok beszélni Audryről; megnyugtatóan rámosolyogtam. Jean-Yves nem vette észre ezt a kis közjátékot.

- Tehát az egyik oldalon ott van több száz millió nyugati, akinek mindene megvan, amit akar, de képtelen elérni a szexuális kielégülést: másra sem vágnak, megállás nélkül keresik, de nem találják, és a csontjuk velejéig boldogtalanok. A másik oldalon ott van több milliárdnyi ember, akik nincstelenség, egészségtelen körülmények között élnek, majdnem éhen halnak, fiatalon elpusztulnak, és csak a testüket és az érintetlen szexualitásukat tudják áruba bocsátani. Nagyon, nagyon egyszerű megérteni: ez az ideális cserehelyzet. Szinte elképesztő mennyiségű pénzt lehetne kaszálni ezen az üzleten: több pénz van benne, mint az informatikában, a biotechnológiában és a médiaiparban; egyik gazdasági szektort sem lehet hozzá hasonlítani.

- Éppen ez a csodálatos benned: szeretsz örömet szerezni. Nyugaton az emberek már képtelenek rá, hogy úgy adják oda a testüket, mint egy csodálatos tárgyat, hogy élvezetet szerezzenek pusztán az élvezetért. Végleg kiveszett belőlük az adakozás öröme. Ha megfeszülnek, akkor sem képesek a szexet természetes jelenségként érzékelni. Szégyellik a saját testüket, mert nem felel meg a pornófilmek elvárásainak, és ugyanezért képtelenek már egy másik test iránt vonzalmat érezni. Nem lehet szeretkezni úgy, ha az ember nem adja fel önmagát, és legalább egy rövid időre nem mond le a szabadságáról és az erejéről. Az érzelmi elragadtatás és a szexuális megszállottság ugyanarról a töről fakad: egyik sem jöhet létre az én részleges feladása nélkül; és csak akkor élhető át mindkettő, ha az ember valamilyen szinten képes elveszíteni önmagát. Hidegek lettünk, racionálisak, különlegesen erősen tudatában vagyunk az individuális létezésünknek és a jogainknak, és főleg: el akarjuk kerülni az ellenszolgáltatás nélküli adakozást és a függőséget. Ráadásul az egészség és a higiénia megszállottjai lettünk, és ez sem kedvez az önfeledt szeretkezésnek. Ezen a ponton elkerülhetetlenné vált, hogy nyugaton a szex a hivatásosok kezébe kerüljön. Persze ott van még a szado-mazo is. Az egy tisztán agyi világ, pontos szabályokkal, előre lefektetett megegyezésekkel. A mazochisták csak a saját érzéseikkel törődnek, azt szeretnék megtudni, hogy meddig képesek elmenni a fájdalomban, egy kicsit olyanok, mint az extrém sportok rajongói. A szadisták, hát az már más dolog, de ők is olyan messzire mennek, amennyire lehetséges. Ők rombolni vágnak: ha megcsonkíthatnának vagy megölhetnének valakit, megtennék.

- Gondolni sem bírok rá - mondta Valérie összerázkódva -, annyira undorít.

- Azért, mert te érzéki lény maradtál. Tényleg, te normális vagy, nem igazán hasonlítasz a nyugati nőkhöz. A szervezett szado-mazo a maga szabályaival kizárólag a művelt emberek

között lehetséges, akik csak az agyukkal élnek, és elveszítették a szexhez fűződő kapcsolatukat. Az összes többinek csak egy megoldás marad: a pornó termékek, a profikkal; és ha igazi szexre vágnak, a harmadik világ országai.

Akik Marrakechbe mennek, tevelgelhetnének. A Sharm ash Shaykh-iek megnézhetnék a vörös halakat, vagy kirándulhatnak a Sínai sivatagba, a tüzes csipkebokor környékére, ahol Mózes „puffogtatta a patronjait”. Ezt az ízes kifejezést egy egyiptomi férfitől kölcsönöztem, akivel egy vitorlás kiránduláson találkoztam a Királyok Völgyében.

- Az már bizonyos - kiáltott fel mesterkélt pátosszal -, hogy szép kupac kötörmelék gyűlt itt össze... De hogy erről az *Egyetlen Isten* létezésére kellene következtetni!...

Ez az intelligens és szórakoztató férfi láthatólag kedvelt engem, nyilván azért, mert én voltam az egyetlen francia a csoportban, és ő valamilyen homályos érzelmi vagy kulturális okból régi, bár már csak elméleti szenvedélyt táplált Franciaország iránt. Azzal, hogy csak velem beszélgetett, a szó szoros értelmében megmentette a nyaralásomat. Ötven körül járhatott, mindig kifogástalanul öltözött, nagyon barna volt és kis bajuszt viselt. Biokémikus volt, az egyetemi tanulmányai végén emigrált Angliába, ahol génebésszként nagy karriert csinált. Most, hogy hazalátogatott a szülőhazájába, amelyről azt állította, hogy változatlanul imádja, nem talált elég kemény szavakat az iszlám megbélyegzésére. Elsősorban arról akart meggyőzni, hogy az egyiptomiak nem arabok.

- Ha arra gondolok, hogy mi mindent találtak fel ebben az országban! - kiáltott fel, és széles mozdulattal a Nílus völgyére mutatott. - Az építészetet, a csillagászatot, a matematikát, a földművelést, az orvostudományt...

Kicsit persze túlzott, de keleti volt, és villámgyorsan meg akart győzni.

- Az iszlám megjelenése óta ennek vége. Az abszolút szellemi semmi, a totális nihil. A tyúkszaros koldusok országa lettünk. Tetves koldusok, azok vagyunk: Csöcselék, én mondom, csöcselék!

Dühödt kézmozdulattal elzavart néhány baksisért kolduló kisgyereket.

- Gondoljon csak bele, *kedves uram* - öt nyelven beszélt folyékonyan: franciául, németül, angolul, spanyolul és oroszul -, hogy az iszlám a sivatag közepén született, skorpiók, tevék és mindenféle vadállatok között. Tudja, hogy hívom én a muzulmánokat? A sivatag nyomoroncainak. Ez az egyetlen név, amit megérdemelnek. Mit gondol, megszülethetett volna az iszlám egy ennyire elragadó vidéken? - őszinte felindulással megint a Nílus völgyére mutatott. - Nem, *uram*. Az iszlám csak a hülye sivatagban jöhetett létre, a szutykos beduinok között, akik máshoz se értenek - már bocsássa meg -, mint hogy seggbe dugják a tevéiket. Minél közelebb kerül egy vallás az egyistenhithöz - gondoljon csak bele, *kedves uram* -, annál embertelenebb és kegyetlenebb; és az összes vallás közül az iszlám hirdeti a legradikálisabban az egyistenhitet. Az iszlámot születésétől fogva a háborúk, az inváziók és a tömeggyilkosságok végtelen sora jellemzi; és addig, amíg fennmarad, soha nem jöhet létre megegyezés a világon. És muzulmán földön az értelemnek és a tehetségnek sem lesz helye soha; csak azért létezhetek egyáltalán arab matematikusok, költők és tudósok, mert elveszítették a hitüket. Ha az ember a Koránt olvassa, azonnal megcsapja az egész könyvre

jellemző szárnalmas tautológia: „Nincs más Isten, csak az egyetlen Isten” stb. Ezzel, higgye el nekem, nem jutunk messzire. Hiába állítják néha, hogy az egyistenhitbe való átmenet megkönnyíti az absztrakciót, szerintem inkább az elállatiasodáshoz vezet. Figyelje csak meg, hogy a katolicizmus, ez a kifinomult vallás, amelyet végtelenül tisztetek, igyekezett idomulni az emberi természethez, és amilyen gyorsan csak lehetett, eltávolodott az egyistenhittől, amit az eredeti doktrínája erőltetett rá. A Szentháromság dogmájával, Szűz Mária és a szentek kultuszával, a pokol erőinek elismerésével és az angyalok lenyűgöző alakjával végül lassacskán egy autentikus többistenhitet hozott létre; és csak ilyen körülmények között boríthatta el a földet csodálatos művészeti alkotásaival. Az egyetlen isten! Micsoda abszurditás! Micsoda embertelen és gyilkos abszurditás! ... Ez egy kőből faragott isten, *kedves uram*, egy véreskezű és féltékeny isten, akinek soha nem lett volna szabad átlépnie a Sínai-félsziget határait. O, ha arra gondolok, hogy mennyivel mélyebb, emberibb és bölcsőbb volt a mi egyiptomi vallásunk! És az asszonyaink! Milyen szépek voltak az asszonyaink! Gondoljon csak Kleopátrára, aki megbabonázta a nagy Cézárt! Nézze, mi lett belőlük... - találomra két csadort viselő asszonyra mutatott, akik kínkeservesen araszoltak előre, a kezükben hatalmas bevásárlószatyrokkal. - Hájkupacok! Nagy, formátlan hájkupacok, akik konyharuhák mögé rejtik magukat. Attól kezdve, hogy férjhez mennek, már csak az evésre gondolnak. Zabálnak, zabálnak, zabálnak... - Arcát mókásan felfújta, mint Funés. - Nem, higgye el nekem, *kedves uram*, a sivatag csak eltévelyedett és agyalágyult embereket termel. Az önök nemes nyugati kultúrájának képviselői közül (és mennyire csodálom én ezt a kultúrát!), kizárólag csak a pederaszták, a kalandorok és a hitvány fráterek imádják a sivatagot. Mint például az a nevetséges, homoszexuális és züllött Lawrence ezredes, az a patetikus bohóc. Vagy az az alávaló Henry de Monfreid, aki kész minden kompromisszumra, és lepaktál az ördöggel is. A sivatag nem nyújt semmit, ami nagy lenne, nemes, nagystílusú és tiszta; semmit, ami előbbre vihetné, vagy önmaga fölé emelhetné az emberiséget..

Ami engem illet, én semmi kifogásolnivalót nem találtam abban, hogy a szexualitás is belépjen a piacgazdaságba. Sokféle módon lehet pénzhez jutni, becsületesen vagy becsületlenül, agymunkával vagy a legnyersebb fizikai erővel. Lehet pénzt keresni ésszel, erővel, bátorsággal, sőt szépséggel; és néha közönséges szerencsével is. Az ember leggyakrabban örökséggel jut pénzhez, mint például én is; ebben az esetben a probléma az előző nemzedékekre tevődik át. Nagyon különféle emberek kerestek már rengeteg pénzt ezen a világon: hajdani élsportolók, gengszterek, művészek, manökenek, színészek; sok ügyes üzletember; néhány mesterember, és nagyrítván néhány feltaláló. A pénzhez olykor mechanikusan, sima sokszorozódással jut az ember; de néha egy merész, szerencsés húzással is. Ennek az egésznek alig van megfejtető értelme; de nagyon sokszínű jelenség. A szexuális kiválasztódás kritériumai ezzel szemben jóval egyszerűbbek: a fiatalságra és a testi szépségre korlátozódnak. Persze ezeknek a tulajdonságoknak is van áruk, de nem korlátlan áruk. A korábbi századokban, amikor a szexualitás elsősorban a reprodukcióhoz kötődött, természetesen kicsit más volt a helyzet. Az emberiség csak úgy tudta folyamatosan javítani a

faj genetikai minőségét, ha az egészséget, az erőt, a fiatalságot és a dinamizmust kiáltotta ki a legfontosabbnak - a szépség tulajdonképpen ezen tulajdonságok szintézise volt. Mostanra megváltozott a leosztás: a szépség megőrizte ugyan az értékét, de pénzben kifejezhető értékévé változott. Ha a szexualitás végül belép a javak cseréjének rendszerébe, a legegyszerűbb kétségkívül a pénzhez, ehhez az egyetemes közvetítőhöz folyamodni, ami máris lehetővé tette, hogy biztosítsuk a vélemények, ízlések és életmódok tökéletes standardizálását. A gazdagok, szemben az arisztokratákkal, egyáltalán nem arra törekedtek, hogy mindenben elüssenek a népesség többi részétől: ők egyszerűen arra törekedtek, hogy gazdagok legyenek. Elvontságánál fogva a pénz olyan fogalommá vált, amelynél nem számított a faj, a testi megjelenés, a kor, az intelligencia vagy a kiválóság - nem számított semmi más, csak maga a pénz. Európai őseim több évszázadon keresztül keményen dolgoztak azért, hogy átalakítsák és az uralmukba hajtsák a világot, és ez bizonyos mértékig sikerült is nekik. Gazdasági érdekből tették, és mert szerettek dolgozni, de azért is, mert hittek a civilizációjuk felsőbbrendűségében: tehát felfedezték az álmodozást, a haladást, az utópiát és a jövőt. A XX. század folyamán szertefoszlott ez a civilizációs küldetéstudat. Az európaiak, legalábbis néhányan közülük, tovább dolgoztak, néha keményen dolgoztak, de érdekből tették, vagy azért, mert neurotikusán kötődtek a szerepükhöz; ám az az ártatlan meggyőződés, hogy joguk van átalakítani és uralni a világot, mostanra teljesen eltűnt. Együttes erőfeszítésüknek köszönhetően Európa gazdag földrész maradt; de bennem természetesen nyomokban sem volt már meg az őseim intelligenciája és tüzes munkakedve. Mivel jól szituált európai vagyok, más országokban alacsony áron jutok ételhez, szolgáltatásokhoz és nőkhöz; és mivel dekadens európai vagyok, közeli halálom tudatában és maximális egoizmusomban semmi okát nem látom annak, hogy megfosszam magam ezektől a dolgoktól. Persze azt is jól tudom, hogy ez a helyzet nem tartható fenn sokáig, és hogy az olyan emberek, mint én, nem képesek szavatolni egy társadalom fennmaradását, tehát egész egyszerűen nem méltóak rá, hogy éljenek. Nagy változásoknak kell történniük, sőt már meg is történtek, de valahogy nem éreztem úgy, hogy engem mélyebben érintenének; az volt az egyetlen vágyam, hogy minél gyorsabban kimeneküljek ebből a szar helyzetből. A november hideg volt és barátságtalan; az utóbbi időben már nem olvastam Auguste Comte-ot. Amíg Valérie-re vártam, azzal szórakoztam, hogy a felhők mozgását figyeltem. Estefelé mindig hatalmas seregélycsapatok gyülekeztek Gentilly fölött, és hatalmas spirálfelületeket rajzoltak ki az égen; hajlottam rá, hogy az Apokalipszis hírnökeit lássam bennük.

Aznap délelőtt meglátogattam egy fiatal képzőművésznőt, a munkáit akarta bemutatni. Sandra Heksjtovoianak hívták, vagy valahogy így, mindenestre olyan neve volt, amit nem sikerült megjegyezniem; ha én lennék az ügynöke, rábeszelném, hogy vegye fel a Sandra Hallyday nevet. Nagyon fiatal lány volt, farmerban és pólóban, olyan átlagos, kerek arcú, rövid göndör hajú; most végzett a caeni Szépművészetin. Csak a saját testével dolgozik, magyarázta; kicsit nyugtalan lettem, amikor kinyitotta a rajzmappáját. Reméltem, hogy nem plasztikai műtétet fotóit fogja nekem mutogatni, mondjuk a levágott lábujjait vagy valami

hasonlót, már egy kicsit elegendő volt az ilyesmiből. De nem, egyszerűen csak átnyújtott néhány maga gyártotta képeslapot a különböző színű tintákba mártott puncija lenyomatával. Kiválasztottam egy türkizkéket és egy mályvaszínűt; kicsit sajnáltam, hogy nem tudom cserébe meglepni a farkamról készült fotókkal. Rokonszenves projekt volt, de emlékeim szerint Yves Klein negyven évvel ezelőtt csinált már valami hasonlót. Mondtam is neki, hogy aligha tudnék pénzt szerezni a kiállítására. Persze, persze, nyugtatott meg, ezek csak afféle stílusgyakorlatok. És egy papírtasakból kiemelt egy bonyolult kis szerkezetet, ami két különböző méretű kerékből állt, amelyeket gumiszalag kapcsolt össze; egy kurblival lehetett működtetni a kis masinát. A gumiszalagot kis piramis alakú kidudorodások borították. Meghajtottam a kurbli, és az egyik ujjamat a mozgó gumiszalagra tettem; cseppet sem kellemetlen dörzsölő érzés volt.

- Ezek a kis piramisok a csiklómról készült öntvények - magyarázta a lány.

Azonnal elrántottam a kezem.

- Lefényképeztem izgalmi állapotban, azután az egészet számítógépre tettem. Egy 3D-s programmal rekonstruáltam a terjedelmet, ray-tracinggel modelleztem az egészet, azután megküldtem a gyárnak a paramétereit.

Úgy éreztem, túl nagy figyelmet szentel a technikai megoldásoknak. Gépiesen újra megforgattam a kurbli.

- Ugye milyen kellemes megérinteni? - kérdezte elégedetten. - Arra is gondoltam, hogy generátorhoz kötöm, és meggyújthatna egy villanykörtét. Na, mit szól hozzá?

Igazából nem tetszett az ötlet, nem tett jót az alapszeme egyszerűségének. Elég helyes volt ez a lány, ahhoz képest, hogy kortárs művész. Majdnem felajánlottam neki egy hármasszexpartit, biztos voltam benne, hogy jól megértenék egymást Valérie-vel. De rögtön rájöttem, hogy az én pozíciómban ez szexuális zaklatásnak minősülne. Elbátortalanodva nézegettem a kis szerkezetet.

- Tudja - mondtam végül -, én a projektek pénzügyi oldalával foglalkozom. Az esztétikai szempontok mademoiselle Durry asztala, hívja fel őt.

Egy belépőkártyára felírtam Marie Jeanne telefonszámát; azt gondoltam, neki biztos tetszeni fog ez a csiklós dolog. A lány kicsit elkámpicsorodott, de azért odaadott nekem egy kis zacskót a piramis alakú kis műanyag öntvényekkel.

- Adok önnek néhány öntvényt, túl sokat csináltak a gyárban.

Megköszöntem, és egészen a bejáratig kísértem. Mielőtt elköszöntem tőle, megkérdeztem, hogy az öntvények valóságos méretűek-e. Természetesen, felelte, ez is a kísérlet része volt.

Nem itt forgatták *A partot*? - kérdezte Valérie.

- Nem, azt hiszem, Koh Phi Phiben; de én nem láttam a filmet.

Valérie szerint nem vesztettem sokat; a tájon kívül nem volt benne semmi érdekes. Halványan emlékeztem a könyvre, olyan *backpackerekről* szólt, akik egy szűz szigetet keresnek; az egyetlen segítségük egy térkép, amit egy öreg világutazó rajzolt nekik, mielőtt öngyilkos lett volna a Khao Sen Road egyik nyomorúságos szállodájában. Először Koh Samuiba mennek, de Koh Samui túlságosan tele van turistával; innen áthajóznak egy kis

szigetre. Még itt is túl sok az ember. Végül megfogadnak egy tengerészt, és sikerül kikötniük egy szigeten, ami természetvédelmi területnek számít, tehát lényegében elérhetetlen. Ezen a helyszínen kezdődnek a bonyodalmak. A könyv az első fejezeteiben ragyogóan ábrázolja a turista reménytelen helyzetét, aki dühödten keresi a „nem turisztikai” helyeket, de amint megérkezik egy ilyen helyre, a puszta jelenlétével rögtön lejárhatja és megfosztja a hitelétől; tehát soha nem állhat meg, miközben a terve éppen a megvalósulásával teszi hiábavalóvá önmagát. A turisztika közegében nagyon jól ismerik ezt a reménytelen helyzetet, amely hasonló a saját árnyéka elől menekülő ember helyzetéhez, magyarázta Valérie, a szociológusok a *duble blind paradoxon* kifejezést alkalmazzák rá.

Nyugodtan feltehetjük, hogy a társadalmak, ha nem is egy közös akaraton, de legalábbis konszenzuson alapulnak - amelyet a nyugati demokráciákban nagyon eltérő politikai meggyőződésű vezércikkírók általában *lagymatag konszenzusnak* neveznek. Mivel én magam is meglehetősen lagymatag vérmérsékletű vagyok, semmit sem tettem azért, hogy megváltoztassam ezt a konszenzust; *a közös akarat* eszméjét pedig még abszurdabbnak találtam. Immanuel Kant szerint az emberi méltóság abban áll, hogy csak akkor fogadjuk el a minket irányító törvényeket, ha mi magunk alkottuk meg őket; az én agyamat soha nem járta meg efféle különös elgondolás. Nem egyszerűen csak nem szavaztam, de soha nem tudtam másnak látni a választásokat, mint csodálatos tévés showműsoroknak. Az ország irányítása nehéz, komoly szakértelmet igénylő és megterhelő mesterségnek tűnt; szíves-örömmel ruháztam át bárki másra a hatalmamot. Fiatal koromban ismertem néhány mozgalmi aktívát, akik fontosnak tartották, hogy ilyen vagy olyan irányba befolyásolják a társadalmat; soha nem éreztem irántuk sem rokonszenvet, sem tiszteletet. Sőt, szép lassan megtanultam félni tőlük. Valahogy úgy érdeklődtek a közügyek iránt, és úgy tekintettek a társadalomra, mintha a részvényesei lennének, és ezt gyanúsak találtam. De vajon mit vethettem a Nyugat szemére? Semmi különöset, egyszerűen csak nem kötődtem hozzá szorosán, és egyre kevésbé tudtam megérteni, hogyan kötődhet bárki is szorosán egy eszméhez, egy országhoz, vagy bármihez, ami elvontabb, mint egy bizonyos személy. Nyugaton drága az élet, hideg van, és rossz minőségű a prostitúció. Nem lehet nyilvános helyen dohányozni, és szinte lehetetlen kábítószerre jutni. Mindenki rengeteget dolgozik, túl nagy a zaj, túl sok az autó, a közbiztonság egyre romlik. Egyszóval: túl sok lett a kellemetlenség. Hirtelen némi zavarral ébredtem rá, hogy kicsit úgy nézek a társadalomra, amelyben élek, mint egy természeti közegre - mondjuk, mint a szavannára vagy a dzsungelre -, amelynek el kell fogadnom a törvényeit. Soha meg sem érintett a gondolat, hogy felelős is vagyok ezért a társadalomért; olyan volt ez, mint egy fogyatékos, egy sorvadás. A társadalom valószínűleg nem maradhatna fenn sokáig, ha csak olyan egyének laktak, amilyen én vagyok, gondoltam

---

Egy este a szálloda *coffe-shop*jában egy jordániai bankár beszélgetésbe elegyedett velem. Nyájasan addig erőszakoskodott, amíg megengedtem, hogy meghívjon egy sörre; nyilván kezdett az idegeire menni a szállodai bezártság.

- Megértem ezeket az embereket, igazán nem lehet haragudni rájuk - mondta. - Sajnos, magunknak kerestük a bajt. Ez itt nem muzulmán föld, és semmi okuk rá, hogy milliókért mecseteket építsenek nekünk. És akkor még ez a terrorista támadás is...

Észrevette, hogy figyelmesen hallgatom, rendelt még egy sört, és még jobban belelendült. Szerinte az a muzulmánok nagy baja, hogy az ígéret földje, amelyről a próféták beszélnek, már itt a földön megtalálható: vannak a földön olyan helyek, ahol bármikor megkapható és buja nők táncolnak meztelenül a férfiak előtt, akik közben mennyei muzsikát hallgathatnak és szép lassan lerészegedhetnek a nektároktól. Legalább húsz ilyen helyet ismer a szálló ötszáz méteres körzetében. Ráadásul ezekre a helyekre bárki bejuthat, és még csak nem is kell letennie a muzulmánok hat próbáját, vagy részt vennie a szent háborúban, mindössze néhány dollárért. És sehová sem kell elutazni ahhoz, hogy minderről értesüljön az ember: elég hozzá egy parabolaantenna is. Szerinte nem kétséges, hogy a muzulmán rendszer halálra van ítélve: a kapitalizmus fogja legyőzni. Az arab fiatalok másról sem ábrándoznak, csak fogyasztásról és szexről. Hiába állítják az ellenkezőjét, az a legnagyobb álmuk, hogy az amerikai életformához idomuljanak. Az agressziójuk csak a féltékenység jele. És szerencsére egyre többen vannak, akik teljesen hátat fordítanak az iszlámnak. Neki persze már semmi esélye, ő már öreg ember, és haláláig egy olyan vallásnak kell engedelmeskednie, amelyet megvet. Én is hasonló helyzetben voltam: bizonyosan eljön majd a nap, amikor a világ megszabadul az iszlámtól; de nekem már túl késő lesz. Én tulajdonképpen már nem is éltem; igen, néhány hónapig éltem, és már ez is valami, ezt sem mondhatja el magáról mindenki. Az életkedv hiánya önmagában sajnos nem elég ahhoz, hogy meg akarjon halni az ember

-----

A harmadik hónap elején végül elhatároztam, hogy újra elkezdek masszázsszalonokba és szexbárokba járni. A gondolat nem lelkesített igazán, féltem, hogy totális kudarcot vallok. Pedig sikerült erekciót produkálnom, sőt ejakulálnom is, de nem éreztem semmi élvezetet. Nem a lányok tehetnek róla, ugyanolyan ügyesek és kedvesek voltak, mint mindig; én váltam teljesen érzéketlenné. Majdhogynem elvből hetente egyszer továbbra is eljártam egy masszázsszalonba, de végül úgy döntöttem, hogy abbahagyom. Pedig, akármilyen képtelenül hangzik, ez mégiscsak emberi kapcsolatnak számított. Mert ha egyáltalán nem hiszek is abban, hogy visszatér az élvezetre való képességem, előfordulhat, hogy a lány élévez, már csak azért is, mert a nemi szervem érzéketlensége miatt akár órákig is eltart az erekcióm, ha nem szakítom meg akaratlagosan. Persze eljuthattam volna oda, hogy kívánjam ezt az élvezetet, ez is lehetne egy tét, de nekem már elegendem van a tétekből. Az életem üres forma, és úgy gondoltam, jobb, ha az is marad. Ha megengedem, hogy a szenvedély behatoljon a testembe, a nyomában rögtön megjelenik a fájdalom.

Amikor a szerelem elmúlik az ember életéből, az egész élet kicsit konvencionális és erőltetett formát ölt. Az ember megpróbál emberinek látszani, ragaszkodik a megszokott viselkedésformákhoz és struktúrákhoz, de ahogy mondani szokás, a szíve kimarad az egészéből.

Nagy porfelhőt kavarva robogók ereszkednek le a Naklua Roadon. Már dél van. A külvárosban lakó prostituáltak most érkeznek meg a városközpontban lévő munkahelyükre. Azt hiszem, ma a szobában maradok, legfeljebb csak délután megyek el egy sarki bódéba, hogy egyek egy tányér levest.

Ha valaki lemondott az életről, a kereskedőkhöz fűzi az utolsó emberi kapcsolat. Ez a kapcsolat az én esetemben néhány angol szóra korlátozódik. Nem beszélem a thai nyelvet, és ez fojtogató és szomorú barikádot von körém. Valószínű, hogy sohasem fogom igazán megérteni Ázsiát, de ennek egyébként nem sok fontossága van. Lehet úgy élni a világban, hogy nem értjük, elég, ha táplálékhoz, simogatáshoz és szerelemhez jutunk. Pattayában nyugati, sőt ázsiai mérce szerint is olcsón lehet táplálékot és simogatást vásárolni. Ami a szerelmet illeti, arról nehezemre esik beszélni. Most már biztos vagyok benne: Valérie volt életemben a ragyogó kivétel. Azok közé a lények közé tartozott, aki képesek egy másik ember boldogságának szentelni az életüket, sőt ez az életcéljuk. Ez a jelenség rejtély. Boldogság, egyszerűség és öröm rejlik benne; de fogalmam sincs, hogyan jöhet létre. És ha még a szerelmet sem értettem meg, mire lenne jó megértenem az élet többi dolgait? Az életem végéig Európa, a gond és a szégyen gyermeke maradok; nem tudok senkinek reményt nyújtani. A Nyugat iránt nem gyűlöletet érzek, csupán mélységes megvetést. Csak azt tudom, hogy mi európaiak mind, ahányan csak vagyunk, büzlünk az önzéstől, a mazochizmustól és a haláltól. Olyan rendszert hoztunk létre, amelyen belül egyszerűen lehetetlenné vált az élet; ráadásul ezt a rendszert akarjuk meghonosítani az egész világban.

Leszáll az este, a sörözők homlokzatán kigyulladnak a sokszínű lámpafüzérek. A nyugdíjas németek letelepszene az asztalok mellé, és súlyos mancsukat fiatal kísérőik combjára teszik. Ők minden más népnél jobban ismerik a szégyent és a szorongást, és szükségük van egy édes test, egy puha és friss bőr érintésére. Ők minden más népnél jobban vágnak a megsemmisülésre. A németekre nem jellemző az a gyakorlatias és önelégült durvaság, ahogyan az angolszász turisták állandóan összemérik a szolgáltatást és az árakat. Az is ritka, hogy sportolnának vagy ügyelnének a testükre. Általában túl sokat esznek, túl sok sört isznak, elhájasodnak, és hamar meghalnak. Barátságosak, szeretnek viccelődni, szívesen fizetnek egy kört a kocsmában, és gyakran mesélnek vidám történeteket - a társaságuk megnyugtató és szomorú.

Most már megértettem a halált; nem hiszem, hogy túl sok fájdalmat okozna nekem. Megismertem a gyűlöletet, a megvetést, a csömört és még sok más dolgot; sőt, megismertem a szerelem rövid pillanatait is. Semmi sem marad meg belőlem, és nem is érdemlem meg, hogy bármi is megmaradjon; akárhonnán nézzük, középszerű lény vagyok.

Nem tudom miért, de mindig úgy képzeltem, hogy éjszaka halok meg, és némi nyugtalansággal gondolok arra a fájdalomra, ami a testemtől való elszakadást fogja kísélni.

Nehezemre esik, hogy az élettől való elszakadást valamilyen fájdalommentes és öntudatlan eseménynek képzeljem el; persze tudom, hogy tévedek, de azért mégis nehezen tudom magam meggyőzni róla.

A helybeliek néhány nap múlva felfedeznek; ezen az éghajlaton a holttestek hamar bűdösödni kezdenek. Nem tudják majd, hogy mit kezdjenek velem, és valószínűleg a francia követséghez fordulnak. Mivel nem holmi nincstelen csavargó vagyok, könnyen megtalálják majd az aktáimat. Persze rengeteg pénz marad a számlámon; nem tudom, ki fogja örökölni, valószínűleg a francia állam, vagy egy távoli rokon.

A többi ázsiai néppel ellentétben a thaiföldiek nem hisznek a szellemekben, és nem nagyon izgatja őket, hogy mi lesz a holttestekkel; általában egy közös sírba temetik a halottaikat. Mivel nem fogok határozott utasításokat hagyni a temetéssel kapcsolatban, valószínűleg velem is ez történik majd. Néhány mozgóárus, aki már megszokta, hogy a negyedben lakom, bánatosan megcsóválja a fejét. A lakásomat új bérlő veszi ki. Engem pedig elfelejtene. Hamar el fognak felejteni.

